

Finanțarea alegerilor și a campaniei electorale, cu deficiențe la raportarea financiară

Извините, этот текст доступен только в "[Румынский](#)". For the sake of viewer convenience, the content is shown below in the alternative language. You may click the link to switch the active language.

Alegerile prezidențiale și organizarea referendumului constituțional din această toamnă aduc din nou în prim-plan aspectele legate de finanțarea campaniilor electorale, un domeniu crucial pentru asigurarea transparenței și echității procesului democratic. Gestionarea fondurilor electorale și raportarea acestora către Comisia Electorală Centrală (CEC) reprezintă un pilon important al acestui proces. În procesul de monitorizare a competitorilor electorali, Asociația Promo-LEX a evidențiat o serie de deficiențe în ceea ce privește

finanțarea alegerilor, care au fost sintetizate în [Raportul nr. 2](#) al Misiunii de observare a scrutinelor din 20 octombrie, prezentat recent.

Respectarea legislației în privința donațiilor

Deși legea impune reguli stricte cu privire la sursa, limita și declararea donațiilor, există multiple situații în care aceste reglementări sunt ignorate sau ocolite. CEC a constatat donații care contravin normelor legale, cum ar fi o donație primită de Grupul de inițiativă Natalia Morari, care depășea limita legală. De asemenea, s-a descoperit că Grupul de inițiativă Andrei Năstase a primit o donație de la o persoană juridică cu restanțe la bugetul de stat, ceea ce este interzis prin lege.

Veniturile și cheltuielile declarate la CEC

Până la mijlocul lunii septembrie 2024, 12 din cele 13 grupuri de inițiativă (GI) au raportat venituri totale de peste 2 milioane de lei, din care 15% provin din donații materiale. Cele mai multe fonduri au fost acumulate de GI Maia Sandu (23% din total), urmată de GI Irina Vlah (17%). Sursa veniturilor provine în mare parte din transferuri financiare ale partidelor politice (33%) și din donații de la persoane fizice (48%).

Pe de altă parte, cheltuielile totale raportate s-au ridicat la aproape 1,8 milioane de lei, principalele destinații fiind materialele promoționale (37%) și producția de spoturi publicitare (23%).

Ce s-a declarat și ce s-a cheltuit de fapt?

În perioadele din preajma scrutinelor sunt scoase în evidență probleme în privința raportării la CEC a banilor cheltuiți. În baza rapoartelor completate de către observatorii Promo-LEX au fost făcute estimări ale cheltuielilor făcute de către GI în procesul de colectare a semnăturilor. Sumele estimate de către

Promo-LEX au fost contrapuse cu cele raportate la CEC și, ca de fiecare dată, au fost înregistrate diferențe care, pe alocuri, sunt semnificative.

Cheltuieli pentru recompensele colecțiilor (voluntari/agitatori): Promo-LEX a estimat cheltuieli neraportate de cel puțin 85.358 lei pentru recompensele voluntarilor și agitatorilor. Cele mai mari sume ne raportate au fost în cazul GI Maia Sandu (PAS) – 69.038 lei, urmat de GI Tudor Ulianovschi (CI) – 10.176 lei.

Cheltuieli pentru materialele promoționale: au fost estimate cheltuieli neraportate de cel puțin 299.164 lei pentru materiale promoționale. GI Irina Vlah (CI) a avut cele mai mari cheltuieli neraportate, în valoare de 139.286 lei.

Cheltuieli pentru spațiile/dispozitivele fixe pentru publicitate: estimările arată cheltuieli neraportate de minim 105.872 lei pentru publicitate stradală, în special în cazul GI Irina Vlah (CI).

Cheltuieli pentru publicitatea în rețeaua internet: au fost estimate cheltuieli neraportate de cel puțin 4.490 lei pentru publicitatea online. Cele mai mari sume ne raportate au fost pentru GI Irina Vlah (CI) – 1.574 lei și GI Vasile Tarlev (PVM) – 2.916 lei.

Cheltuieli pentru publicitatea pe rețelele sociale: cheltuieli neraportate estimate la cel puțin 73.281 lei pentru publicitatea pe rețelele sociale, cele mai mari sume fiind în cazul GI Maia Sandu (PAS) – 63.755 lei.

Cheltuieli pentru organizarea evenimentelor cu caracter electoral: au fost estimate cheltuieli neraportate de cel puțin 5.660 lei pentru organizarea evenimentelor electorale, în cazul GI Irina Vlah.

Cheltuieli pentru combustibili și transport: estimările arată cheltuieli neraportate de cel puțin 6.497 lei pentru

transport, în cazul a trei GI (Tudor Ulianovschi, Igor Munteanu, Andrei Năstase).

Precizăm că nedeclararea integrală a cheltuielilor nu doar că afectează echitatea competiției politice, dar subminează și încrederea cetățenilor în procesul electoral. În plus, acest comportament ridică întrebări asupra modului în care sunt finanțate campaniile și dacă aceste fonduri au o origine legală și etică. Astfel de practici ar putea ascunde finanțări din surse netransparente, necontrolate sau chiar din străinătate, ceea ce poate aduce riscuri pentru democrație.

Materialul a fost realizat în baza Raportului nr. 2 al Misiunii de observare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie. Raportul nr. 2 al Misiunii de observare poate fi accesat [aici](#).

Pentru informații suplimentare:

Dumitrița Ciuvaga

Comunicatoare

Asociația Promo-LEX

Tel: +373 68 800 827